

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 35 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 15 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

Juozas Tysliava

Skaudu, ar žinai, kai pagalvojį, kad praeito pirmadienio rytas buvo paskutinis rytas rašytojo Antano Škėmos, visuomenės veikėjo Jurgio Jaks — Tyrrio ir studentės Juditos Audėnaitės gyvenime.

Nenuostabu, kad šiais automatinijos laikais ir lietuviai neišvengia kelionės nelaimių. Tokių nelaimių, kur sunkiau ar lengviau sužeidžiami ir mūsų visuomenės žmonės, jau buvo ir, be abejonės, dar bus. Bet ši nelaimė yra perpildyta skausmo taurė net jau ir tokiai kantriai visuomenei, kaip mūsų.

Nelaimė, kur gyvybės neteko Škėma, Jaks — Tyris ir Audėnaitė ir kur tik per akimirksnį nuo mirties buvo Laima Vasiliauskaitė, Kristina Škėmaitė ir Romualdas Penikas, įvyko po Santaros suvažiavimo.

Jeį būtų žinota, kad ši tragedija įvyks, Santara to savo suvažiavimo nebūtų kvietusi...

Jeį būtų žinota...

"Žmonės tiek daug nelaimių neturėtų, jei jie pajėgtų gyventi vienuoje", sako La Bruyere.

Bet pamėgink, jei gudrus, gyventi vienuoje, kada vidaus balsas tau, rodos, sakyte sako: Kol mes, kaip paukščiai, būriuosis, drauge skraidysime ir čiulbėsime, tol mes būsime tuo, kuo esame... O ar paukščiai, kurie kasmet skraido tukstančius mylių, neturi aukų?

Bet tai, žinoma, tik savęs raminimasis. Ši auka yra perdidelė ne tik Santarai, iš kurios metinio sąskrydžio grįžo grabuose Škėma, Jaks — Tyris ir Audėnaitė, bet ir visai mūsų visuomenei.

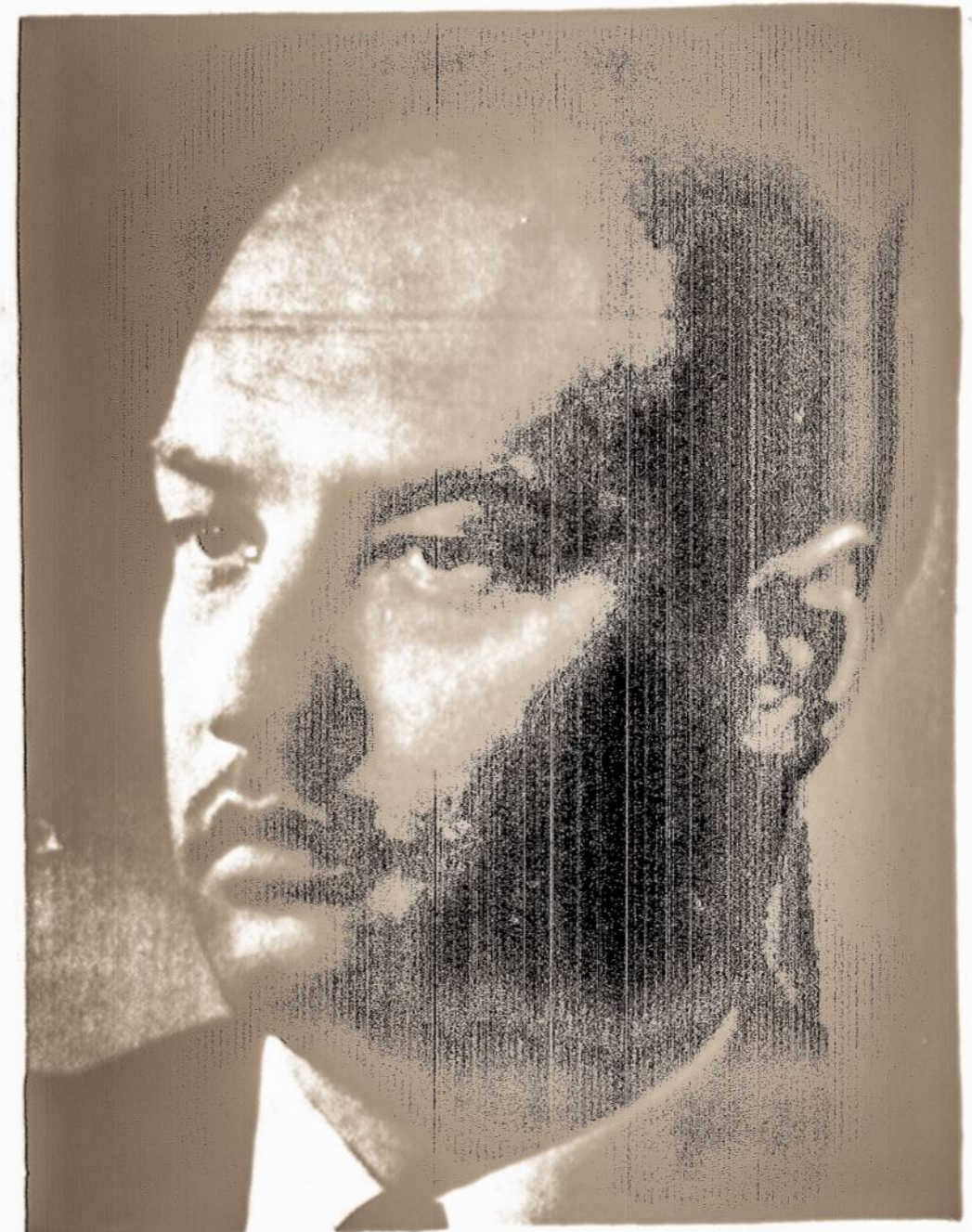
Ar pašalinis stebėtojas, kuriam dabar taip skauda širdis, gali įsivaizduoti, kaip jaučiasi Zuvusiųjų artimieji?

Užuojauta jiems!

Nukelta į 4 psl.

Antanas Škėma

Jurgis Jaks-Tyris

Judita Audėnaitė

Automobilio nelaimėje užmušti Antanas Škėma, Jurgis Jaks-Tyris ir Judita Audėnaitė

SUŽEISTI: LAIMA VASILIAUSKAITE, KRISTINA SKEMAITE
IR ROMUALDAS PENIKAS. NELAIME ĮVYKO GRĮŽTANT
IŠ SANTAROS SUVAŽIAVIMO, TIES READING, PA.

Rugsėjo 11 popietį New Yorko lietuvius pasiekė šiurpi žinia: to paties pirmadienio rytmetį, apie 7 valandą, automobilio avarijoje, kuri įvyko Pensilvanijos vieškelioje, ties Lancaster ir Reading, žuvo rašytojas Antanas Škėma, visuomenės — politikos veikėjas Jurgis Jaks-Tyris ir studentė Judita Audėnaitė.

Kiti trys, važiavusieji tuo pačiu Jaks-Tyrio automobiliu, Laima Vasiliauskaitė, Kristina Škėmaitė ir Romualdas Penikas, sužeisti. Ypač nukentėjo Vasiliauskaitė ir Škėmaitė. Pirmajai išmušti trys dantys, sužalotas veidas ir sudaužyta galva. Škėmaitė sulaužyta koja, taip pat sužalotas veidas, sužeista galva. Mažiausiai nukentėjęs R. Penikas.

Iš paskutinių duomenų matyti, kad visi važiavusieji būvę išmesti iš automobilio. Sužeistieji pasakoja, kad iš automobilio išmestas Škėma bandęs atsistoti... Ir tik tada smarkiai atvažiavęs sunkvežimiu iš sutraukė iki neatpažinimo... Škėmaitė, kuri tą momentą gulėjo ant kelio, irgi mačiusi kaip jos tėvas mėginęs keltis. Bet paskui ji ne-

teko sąmonės... Penikas, kuris taip pat buvo atsidūręs vidury kelio, vos per plauką išvengęs Škėmos likimo. Kitais žodžiais, jei ne tas sunkvežimis, kurio vairuotojas, dėl tirštos, ūkanos, matyt, nepastebėjo avarijos, nelaimė galėjo būti mažesnė. Kaip žuvo Jaks-Tyris ir J. Audėnaitė, tikslų smulkmenų tuo tarpu dar nėra. Gana to, kad tiek Jaks-Tyrio, tiek Škėmos laivonai buvo parvežti ir padėti uždengtuose grabuose.

Šios baisios nelaimės priežastys, kaip Lancaster New Era rašo, buvusios dvi: tiršta ryto ūkana ir pakely stovėjęs sunkvežimis, kurio važiavusieji, matyt, nepastebėjo. Jaks-Tyrio automobilis, kurį nelaimės metu vairavo R. Penikas, kaip ir iš nuotraukos matyti, kirtu į pakelyje stovėjusį sunkvežimį savo dešiniuoju kampu. Šis momentas, spėjama, kaip tik ir buvęs fatališkas Audėnaitėi ir Jaks-Tyriui.

Nelaimė ištiko grįžtant iš Santaros suvažiavimo, kuris praeitą savaitgalį įvyko J. Bačiūno ūkyje, Sodus, Mich. Užmuštųjų kūnai buvo nuvežti į Roseboro Funeral

Home, Denver, Pa., kur, kaip Lancaster New Era rašo, būvę sunku atpažinti. Škėmaitė, Vasiliauskaitė ir Penikas tuoju buvo nugabenti į Euphrata Community ligoninę, kur jiems suteikta pirmoji pagalba.

Užmuštųjų kūnai parvežti į Šalinsko laidotuvių įstaigą. Laidojami šį penktadienį.

Dėl laidotuvių kilo kai kurių neaiškumų. Ypač dėl Jaks-Tyrio laidotuvių, kuriomis rūpinasi Santaros — Šviesos valdybos. Pirmiausia kilo klausimas, kaip Jaks-Tyrį laidoti — su bažnytėmis apeigomis ar be bažnytinių? Nors Jaks-Tyris nebuvo praktikuojantis katalikas, bet kai kuriems veilonio draugams atrodė, kad jis turėtų būti palaidotas su bažnytinių apeigomis. Pasidalijus nuomone mis buvo nutarta kreiptis į motiną, kuri gyvena Lietuvoje. Kadangi Jaks-Tyrio motina, kuri gyvena Kėdainiuose turi telefoną, tai su ja nebuvo sunku susisiekti. Pasikalbėjimas, kuris buvo sujungtas per Maskvą, užsitęsė apie 20 minučių. Pranešus apie sūnaus nelaimę, motina buvo paklausta dėl laidotuvių apeigų.

Nukelta į 8 psl.

Iš Kalifornijos...

Los Angeles, Cal., rugsėjo 20 d. Tėvynės Mylėtojų D-jos 8 kuopos piknike. Iš kairės: V. Saladžius, Alg. Glažė - Mažosios Lietuvos D-jos V-bos P-kas, I. Petrauskaitė ir Vienybės bendradarbis V. Bakūnas.

L. Briedžio nuotrauka

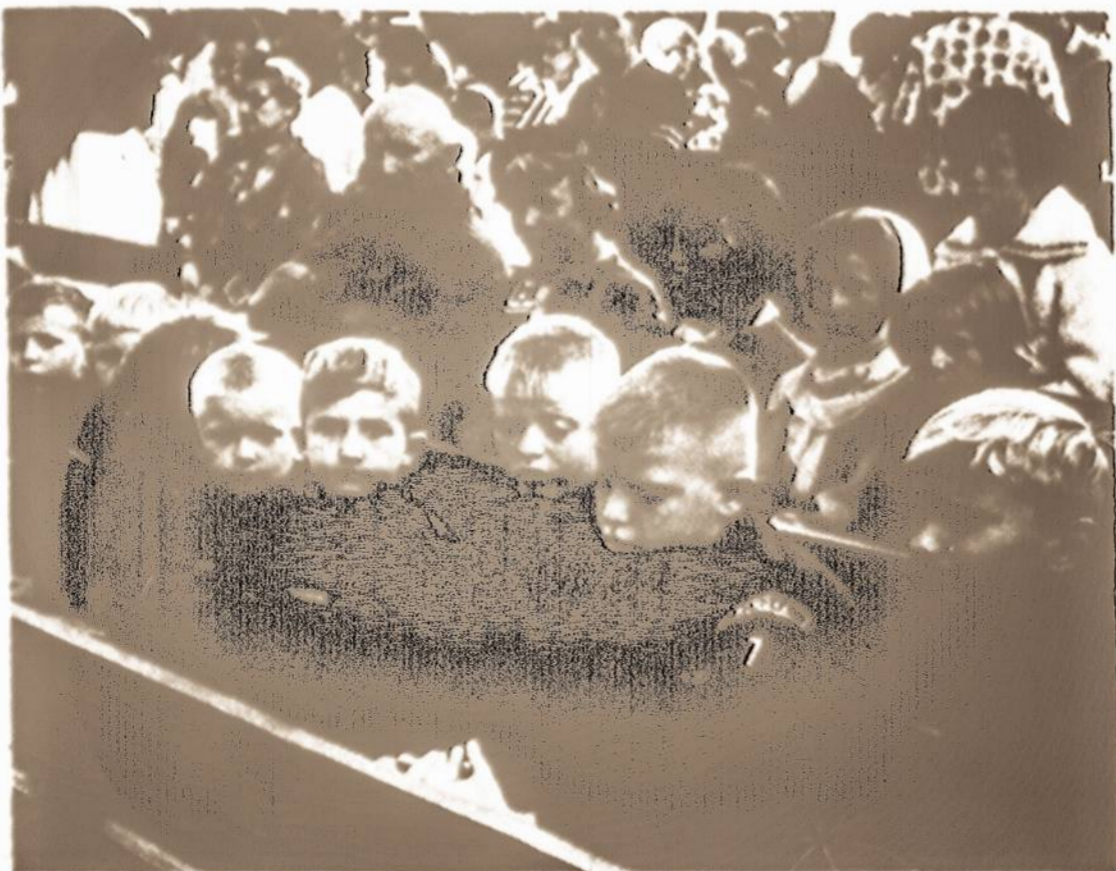
Rugsėjo 3 d. baigėsi Los Angeles, Žalgirio Vietininkijos, Ramiojo Vandenyno Rajono skautų dviejų savaitių stovykla, Lake Shore Arrowhead kalnuose. Nuotraukoje: vilkiukai pasiruošę duoti iškilmingą išodį.

L. Kančausko nuotrauka

Los Angeles, Žalgirio Viet., Ramiojo Vandenyno Rajono skautų stovykloje visą laiką mergaitės gardžiais valgiais maitino Marija Simonienė, kuri nuotraukoje matoma prikišint verdančius puodus.

L. Kančausko nuotrauka

Los Angeles, Žalgirio Vietininkijos, Ramiojo Vandenyno Rajono skautų stovykloje stovyklavusių vilkiukų ir paukštyčių dalis pamaldy metu. Antroje eilėje pirmas iš kairės vilkiukų vadas skt. V. Sviderskas.

L. Kančausko nuotrauka

Lietuviai tautų festivaly "nušlavė visus prizus"

Baltimore, Md. — Ilgojo Darbo dienos savaitgalio metu rugsėjo 3-čią dieną Gwynn Oak parke Baltimorėje (Md.) įvyko Tautų Festivalis.

Šis tautų pasirodymas yra ruošiamas kiekvienais metais tuo pačiu laiku. Jame jau eilę metų dalyvauja ir lietuviai. Tačiau dar niekada lietuvių pasirodymas nebuvo toks sėkmingas. Mat, lietuviai šiame laimėjo visose srityse. Pirmomis vietomis buvo atžymėta tautodailės paroda, maisto paruošimas, tautiniai šokiai, o antroji vieta buvo laimėta už parodą.

Šiame parodas ruošė sekančios tautos: Lenkija, Austrija, Indija, Čekoslovakija, Danija, Ispanija, Airija, Filipinai, Italija, Ukraina, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Lietuva.

Mūsų tautodailės parodoje buvo išstatyti įvairūs gintaro papuošalai, medžio drožiniai, audiniai ir knygos. Siena buvo papuošta Lietuvos trispalve, Vytimi ir Aušros Vartų koplytėlėmis. Parodos eksponatai buvo surinkti iš privačių kolekcijų. Vytį parodai iš medžio išpuošė Kairys. Mūsų tautodailės paroda aiškiai pirmavo prieš kitų tautų parodas ir todėl lietuviai pelnytai laimėjo pirmąją vietą.

Parodos komitete dalyvavo: Seštadieninės mokyklos vedėjas pulk. K. Pažemėnas, aktorius Kazlauskas, Danutė Klimienė, Audronė Svotelytė ir Vida Misiūnaitė.

Maisto skyrius buvo taip pat labai gražiai sutvarkytas. Matėsi daug skaniai ir puošniai parengtų valgių. Šio skyriaus šeiminiškė buvo Seštadieninės mokyklos tėvų komiteto narė Marytė Bučinskienė, kuriai visos labai karštos dienos metu nenuilstamai talkininkavo Marija ir Juozas Kudirkai su dukrom, Sūdlaukai, Surdokienė bei kitos ponios.

ERETO PASKAITA

Žymusis profesorius Juozas Eretas, keliaudamas po Ameriką, apsilankys ir Philadelphijoje. Ta proga Philadelphijos atėitininkai rengia jo paskaita, įvyksiančią rugsėjo 19, antradienį, septintą valandą vakare, Lietuvių Banke (202 North Broad Street). Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai susirinkti.

J. A. St.

Be lietuvių maisto kioskus turėjo dar sekančios tautos: Vokietija, Lenkija, Ukraina, Austrija, Italija ir Airija.

Tautinių šokių grupė, vadovaujama Balto Brazausko ir Vytauto Dulio, pašoko estradoje tris šokius. Šokėjams akordeonu pritarė E. Silgalis ir E. Petrusėvičius.

Lietuvių laimėjimai šio festivalio metu buvo gražiai aprašyti Baltimorės ameri-

kiečių spaudoje. "News Post & American" savo straipsniu užsidėjo sekančią antraštę: "Lithuanians sweep all prizes".

Visą lietuvių pasirodymą Tautų Dienos Festivalyje tvarkė Baltimorės lietuvių Seštadieninė mokykla ir jos tėvų komitetas. Pajamų buvo \$450,00, gryno pelno gauta \$260,00.

K.

POETAS JUOZAS MIKUCKIS, kuriam rugsėjo 20 d. sueina 70 metų. Prieš 11 metų atvykęs su šeima iš Vokietijos, poetas Mikuckis įsikūrė Baltimorėje. Keletą metų dirbo fabrike. Dar priešėjimą į pensiją, jis paruošė savo poezijos rinktinę, kurią išleido Terra Chicagoje. Šiuo metu poetas ruošia viso amžiaus kūrybos kraitį — apie 400 puslapių knygą, kuri turėtų pasirodyti kitais metais. Be to, Mikuckis renka medžiagą atsiminimams, kurie taip pat sudarys storą knygą. Dabar poetas visą laiką skiria kūrybos darbui, arba savo pavyzdinai tvarkomos sodybos priežiūrai. Mikuckis su žmona Paulina gyvena Baltimorės miesto pakraštyje, kukllame, bet jaukiame medžių bei gėlių apsuptame namelyje.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

Lietuviškoje Chicagoje

Antanas ir Marija Rudžiai išlydėjo į Šveicariją dukrą Margaritą testų studijas.

Dr. V. Grakauskas atvykęs iš Kalifornijos dalyvauti JAV chemikų suvažiavime.

Ivinskiui ir Eretui rugsėjo 6 d. Rugsėtes rezidencijoje buvo suarušta pagerbimo vakarienė.

Sol. St. Pautienienė rugsėjo 23 d. Jaunimo Centre ruošia lietuviškų dainų recitalį.

Prof. J. Eretas rugsėjo 10 d. Chicagoje Jaunimo Centre skaitė paskaitą apie K. Pakštą.

DR. M. KAVOLIS PEREINA Į PROFESŪROS DARBĄ

Dr. M. Kavolis

Gyvenęs šiuo metu Chicagoje dr. M. Kavolis nuo rugsėjo 18 d. pradeda profesorių Nothland College, Ashland, Wisconsin. Ši mokslo įstaiga yra Wisconsin universiteto šaka, ruošia mokytojus ir kitus darbuotojus 4 metų kursu ir teikia bakalaurato mokslo laipsnį.

Nepriklausomoje Lietuvoje dr. M. Kavolis buvo 13 metų Vyriausiojo Tribunolo prokuroro padėjėjas, dalyvavo teisinėje literatūroje, yra paruošęs platų Baudžiamąjį Statutą su Lietuvoje praktikos paaikškinimais.

Taip pat dalyvavo ir visuomeniniame darbe bei buvo Evangelikų Konsistorijos prokuroru. Chicagoje ėjo evangelikų — liuteronų kunigo pareigas. Sėkmės naujame profesūros darbe.

J. TALALAS

Prof. Ivinskis rugsėjo 9 d. Jaunimo Centre rugsėjo 8 d. minėjime skaitė paskaitą apie Vytauto pastangas karūnuotis.

Jolanda Biežytė, vienuolė, Onos ir dr. St. Biežio dukterė, gavo mokytojos teises.

L. Šlapeliene, dail. Ig. Šlapelio našlė, Čiurlionio galerijai padovanojo savo vyro pieštą paveikslą "Mano tėviškė".

Dr. V. Kudirkos paminklo atidarymas Tautinėse kapinėse numatomas rugsėjo 17 d.

D. Petrutytė, Montessori D-Jos organizacijos reikalais lankėsi Kanadoje rytinėse Amerikos valstybėse.

J. Daužvardienė jau pradėjo rūpintis kalėdine programa Pramonės muziejuje.

Lietuvių Diena Pramonės muziejuje bus lapkričio 30 d.

Dail. A. Rukštelė nutapė arch. Skvirecko portretą, kuris bus laikomas Liet. Kat. Šalpos Fondo įstaigoje Brooklyne.

Sofija Barcus, Chicago's lietuvių radijo valandos vedėja, pasidavė į šv. Kryžiaus ligoninę savo sveikatai taisyti.

— Liet. Žurnalistų Chicago's skyriaus tradicinis spaudos balius įvyksta rugsėjo 23 d. B. Pakšto salėje. Baliaus programą išpildys sol. B. Kemežaitė, Al. Baronas, J. Vaičiūnas ir kt. Sokiams gros padidintas B. Pakšto orkestras. Bus įvairių pramogų, kurių tarpe — Spaudos Baliaus karalienės rinkimai.

— Edvardas Šulaitis, spaudos darbuotojas ir įvairių organizacijų veikėjas rugpjūčio mėn. paskutinį savaitgalį lankėsi Clevelande, kur praleido 4 dienas. Tuo metu Clevelande vyko XI-sios S. Amerikos liet. sporto žaidynes ir L. Vyčių seimas.

— Gintaras — vadovėlis VIII-tam pradžios mokyklos skyriui jau išėjo iš spaudos. Jį suredagavo J. Plačas, kuris paruošė rašinius apie Lietuvos geografiją. Apie istoriją čia rašo — kun. V. Bagdonavičius, sportą — E. Šulaitis, meną — V. Vijeikis. Šį vadovėlį išleido JAV Liet. Bendr. Kultūros Fondas.

B. Zalatorienės nuotrauka

Posėdžiauja Liet. Žurnalistų S-gos Chicago's skyriaus valdyba. Iš dešinės: Ed. Šulaitis, V. Zalatorius, J. Vaičiūnas, A. Gintneris. Posėdis įvyko dr. K. Sruogos bute.

Solistė Birutė Kemežaitė, kuri dainuos L. Ž. S-gos Chicago's skyriaus rengiamame Spaudos Baliauje rugsėjo 23 d. B. Pakšto salėje.

Dr. R. ir J. Gineičiai paaukavo 1,000 dolerių Lietuvių Fondui Chicagoje.

Petronėlė Liudžiuvienė, teis. Liudžiaus našlė, baigė savo vyro leidžiamųjų raštų korektūrą taisyti.

Inž. Vytenis A. Dirkis susižiedavo su farmacete Angele Kleivaitė. Jų vestuvės įvyks rugsėjo 24 d. šv. Antano bažnyčioje, Cicero, o vaišės bus B. Pakšto svetainėje.

JO AKYS DŪMŲ NEBIJO

Vienybėje kelinta savaitė rašoma apie nesklandumus Chicago's žurnalistų tarpe. Kas kaltas dėl tų nesklandumų visiems aišku. Tai vienas iš Draugo redaktorių — p. Baronas. Tas ponas, savivalaudamas, atsisakė dėti Drauge žurnalistų pranešimų. Be to, Draugo Spygliui ir Dygliai priėdė, pradėjo užgauti žurnalistų skyriaus narius. Atseit, p. Baronas tais savo "žygiais" Chicago's žurnalistų skyriaus v-ba privedė prie to, kad ji, tautos ženklais, rugsėjo 23 d. spaudos baliaus programoje itraukė ir p. Baroną... Išėina kad Chicago's žurnalistams Baronas yra pabaisa. Lyg tas Chruščiovas, kurio ne tik nedrįstoma pasmerkti, bet, dar jam pataikaujama. Taip elgdamiesi, žurnalistų skyriaus v-ba parodo, kad ji jokios garbės nejaučia — kviečia programoje dalyvauti savo šmeižėją. Gi Barono, matyt, turima gerų akių — jos dūmų nebijo, o prisiplautą vandenį irgi neatsisako gerti.

Erdv. Užpilis

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas pažymėtas greta vardo ir adreso.

Naujas Kario numeris

Jau išėjo iš spaudos rugpjūčio — rugsėjo mėn. Kario nr. 7 (1374). Šiame numeryje įdėti šie rašiniai:

P. Alšėno — Partizanų dvasios aidai, L. Raulinaičio — Aisčiai karinės istorijos šviesoje, J. Vėgėlio — Lietuva buvo mintyse, O. Urbono — Didžiojo Štaurės Karofrontas Lietuvoje, V. Kareivos — Pakalnė, J. Namiko — Pirmasis Lietuvos kariuomenės štabo viršininkas, K. M. J. Sarūno — Sovietų Sąjungos nervintųjų padaliniai, E. Šulaičio — Europos bokso pirmenybės. Be to, lietuviai kariai laisvajame pasaulyje, karinės žinios, kronika, Šaulė tremtyje.

Valstiečiai Washingtone

Rugsėjo 2 — 3 Washingtone įvyko VII — sis Tarptautinės Valstiečių Sąjungos kongresas. Šios egziliinės sąjungos pirmtakas buvo Tarptautinis Valstiečių Biuras, 1921 — 1938 metais veikęs Prahėje, apimdamas kuo ne visos Europos agrarines partijas. Nuo 1924 metų joje dalyvavo Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjunga, kaip pagrindinė Lietuvos agrarinė — demokratinė partija. Dabartinė TVS (International Peasant Union) buvo įsteigta Washingtone, 1947 metais. Sąjunga savo įstaigas turi: Washingtone, New Yorke (čia leidžiamas mėnesinis sąjungos biuletėnis, tuo pačiu sąjungos vardu), Paryžiuje ir Romoje.

Kaip matome, kongresas vyko šios didžiulės tarptautinės įtampos metu ir todėl jo diskutuotosios problemos buvo nukreiptos ne tik prieš Rytų ir Centro Europos okupantų Sovietų Sąjungą, bet ir prieš tą laisvojo pasaulio dalį, kuri nesuprasdama sovietinio imperializmo kėslių, kursto laisvojo pasaulio vyriausybes bet kokia kaina nusileisti sovietams neva pasaulio taikos vardan.

Dabartiniu metu TVS priklausančios devynių kraštų agrarinės partijos pasiuntė šį kongresą per 200 delegatų. Nemaža buvo ir svečių. Kongresą atidarė TVS prezidentas Stanislovas Mikolaičikas pabrėždamas šiuo metu įvykstančio kongreso svarbą ir reikšmę, pasveikindamas susirinkusius kongreso dalyvius ir svečius. Po invocacijos prasidėjo gausūs sveikinimai. Žodžiu sveikino Jury Slavik, Čechoslovakų organizacijos vardu, V. Sidzikauskas PET Seimo vardu, Henderson Europos Laisvės Komiteto ir jo prezidento Richardsono vardu, dr. Stasys Bačkis Lietuvos diplomatinės tarnybos ir Lietuvos atstovybės Washingtone vardu, Meyer Socialistų Internacionalo vardu ir kt. Daugybė senatorių, kongresmanų ir kt. asmenų ar organizacijų, tarp jų ir dr. A. Trimako Vliko vardu sveikinimai buvo gauti raštu ir perskaityti.

Sveikinimų eigoje į kongresą atvyko senatorius H. Humphrey. Jis buvo pagrindinis svečias kalbėtojas. Kalba buvo stipriai prieš Sovietų naujasias užmačias nukreipta. Jis pabrėžė, kad JV kovojančios už tai, kad visos pasaulio tautos gautų ne tik apsisprendimo teises, bet ir realias galimybes toms teisėms praversti. JV dėsiančios visas pastangas, kad apsisprendimo teisėms praversti būtų prašalintos bet kokios kliūtys. Todėl JV neišgausdinsią naujais atominiais ginklų bandymais, nes tuo pačiu esą galima ir Sovietams atsakyti.

Popietiniame posėdyje buvo išrinktas kongreso prezidentas: dr. Vladko Maček, kroatas, pirmininku, Alena Devenienė ir dr. Maci, albanas, vicepirmininkais. Sekretoriais Barėw, bulgaras, Jurkevvič lenkas.

Šiame posėdyje sąjungos prezidentas S. Mikolaičikas padarė platų pranešimą apie tarptautinę padėtį bendrai ir apie pavertuosius Europos kraštus šioje tarptautinių įvykių eigoje. Dr. G. Dimitrovas, generalinis sąjungos sekretorius plačiai peržvelgė TVS veiklą pastaraisiais metais. Savo veikloje TVS pastiekia ne tik JV ir laisvosios Europos sostines bei tautas, bet pastiekia ir Azijos, ir Afrikos ir Lotinų Amerikos tautas. Po pranešimo buvo sudarytos įvairios komisijos.

Posėdžiui pasibaigus visi kongreso dalyviai buvo pakviesti į Nikola Petkovo, 1947 m. Bulgarijoje nužudyto, minėjimą su menine dalimi ir kukliomis vaišėmis.

Rugsėjo 3 rytą pradėjo posėdžiavimą visos komisijos. Jų buvo: politinė, agrarinė, jaunimo, švietimo, moterų, nominacijų ir kontrolės. Lietuviai į komisijas buvo išrinkti taip: politinė — dr. J. Pajausis ir plk. K. Škirpa, agrarinė — J. Audėnas (jis šiai komisijai ir pirmininkavo) ir P. Dulevičius, & Jaunimo — Z. Dailidka, moterų — D. Audėnaitė, nominacijų — A. Devenienė, kontrolės — B. Paramskas.

Catskill kalnuose

S. IR E. KRAUNAIČIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

iki atskiro skelbimo visą laiką bus atdara ir priiminės svečius.

ANDES, N. Y. Tel. 2781

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4% specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užėkite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office:

539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue. Nuo antradienio iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 1 psl.

Vienas laikraštis, pranešdamas apie L. Vasil — Vasiliausko mirtį, pastebėjo, kad jis "dirbo du darbu: redagavo Tėvynę ir operavo linotipą", bet, girdi, "imdavo algą tik už laikraščio redagavimą".

Iš tikrųjų, būta priešingai. Vėlonis imdavo algą už linotipo arba, tiksliau sakant, intertipo "operavimą", o Tėvynės redagavimas Susivienijimui beveik nieko nekaštuodavo. Ir tai tęsėsi keliolika metų — nuo to laiko, kai SLA seimas jį išrinko Tėvynės redaktorium.

Mat, L. Vasil — Vasiliauskas Tėvynės spaustuvėje rinkdavo raides. Tai irgi tęsėsi apie 40 metų, nes jis tą darbą dirbo net prie keturių redaktorių — Račkausko, Vitaičio, Jurgelionio ir Bajoro.

Kai Vasil buvo išrinktas Tėvynės redaktorium, jis už tą pačią intertipininko algą dirbo apie pora metų. Vėliau jam, kaip ir sekretoriui Vinikui, alga buvo "pakelta".

Tiek to, Vėlonis, kuris vos pora savaitių prieš mirtį, šių žodžių autoriui skundėsi "persidirbimu", sakoma, yra palikęs apie 70,000 dolerių...

Tai gana būdinga. Žmogus, dirbdamas lietuviško laikraščio spaustuvėje ir redakcijoje, kasmet sutaupydavo, maždaug, po du tūkstančius dolerių.

Dabar jam tie pinigai nebereikalingi. Bet ar jis, dirbdamas septynias dienas savaitėje — ir tai nuo ryto iki vakaro — tais pinigais naudojosi?

Tokių senosios kartos atelvių, kaip Vasil, kurie bijodami "juodos dienos", deda "centą prie cento", dažniausiai patys tomis savo sutaupomiais nepasinaudodami, yra daug Amerikoje.

Nėra mirties be priežasties, kaip sakoma. Bet Vasiliauskas, kaip SLA prezidentas P. Dargis pasakojo, miręs "per nesupratimą" atsisakęs gydytis...

Gubernatorius Rockefelleris yra susirūpinęs Amerikos geležinkelų krize. Jis siūlo panaikinti federalinius mokesčius — 10 nuošimtį nuo kiekvieno keleivinio bilieto...

Bet tai, anot paties gubernatoriaus, būtų tik "šūvis į ranką", tik injekcija, tik laikina pagalba. Amerikos geležinkeliai turėtų būti suvalstybinti. Ir juo greičiau, juo geriau. Juk ir New Yorko požeminis susisiekimas, kurį dabar tvarko miestas, palyginti, neseniai buvo privačių bendrovių rankose.

Pelnagrobliui, greito praturtėjimo liga sergančiam žmogui, tai, žinoma, bus socializmas. Bet kas gi yra socializmas? Amerikos paštas, kuris savo laiku buvo privačių asmenų rankose, taip pat yra socializmas.

Nepriklausoma Lietuvos respublika, su visomis savo valstybės kontroliuojamomis susisiekimo priemonėmis — geležinkeliais, paštu, telegrafu, telefonu, su visais savo žemės ir vandens keliais, buvo šimtą kartų "socialistiškesnė" už Jungtines Amerikos Valstybes.

Tiesa, savo laiku arklio traukiama Kauno konkė, kurią Amerikos lietuviai pravardžiuodavo "skunke", irgi buvo liekana vienos bendrovės, pasirašiusios ilgų metų sutartį su Kauno miesto valdyba. Tai iš dalies primena Brooklyn Rapid Transit Company, kuri organizuodama elektros tramvajų susisiekimą Brooklyne, šio šimtmečio pradžioje su New Yorko miesto valdyba pasirašė sutartį 999 metams...

O kur šiandien tie elektros tramvajai, kuriuos Brooklyno bendrovė statė tūkstančių metų?...

New Yorko gubernatoriui, kurio senelis buvo tipiškas "industrijos feodalis", tai žino ir be mūsų "dvylekio".

Sveikina Vienybe

Dear Mr. Tysliava:

It was with unusual interest that we noted in Ayer's Directory that the Vienybe is marking its 75th anniversary this year.

On behalf of the entire Mergenthaler organization, I would like to extend congratulations and good wishes for the continuing success of the Vienybe. I am sure that your readers share this wish, since Brooklyn is fortunate indeed to have been served so long and so well by your fine newspaper.

As you may have read in the trade press, Mergenthaler Linotype Company is celebrating the 75th anniversary of the invention of the Linotype throughout 1961. It is an anniversary of which we are understandably proud, since Ottmar Mergenthaler's invention was the beginning of a true revolution in communications, having far-reaching effect throughout the civilized world.

Sincerely,

J. A. Keller, President

Mergenthaler Linotype Company

Sliupas ir Lelewelio sukaktis

VYT. ŠIRVYDAS

Nepriklausomybės siena iš dalies buvo ir geležinė uždanga lietuviams nuo liublinių unijos brolių atskirti. Senesnės mūsų inteligentijos kartos žinojo, ko nebežino nepriklausomybės karta; visa ellė šviesuomenės, kaip poetas Mickevičius; savo kalba buvo lenkai, bet dvasia lietuviai. Todėl Amerikos lietuvių spauda tytomis praleido istoriko Joachimo Lelewelio (mirusio Paryžiuje 1861 m. geg. 29 d.) 100 metų mirties sukaktį.

Kitaip buvo 50 metų sukaktį minint, Dr. J. Sliupas, redaktorius ir leidėjas Laisvosios Mintis žurnalo (Scranton, Pa.) 1911 m. rugs. nr. įsidėjo Lelewelio paveikslą ir parašė vedamąjį, kuriame sakė:

"Vilniaus universiteto garsunų tarpe buvo žymus istorikas Joachimas Lelewelis, gimęs Varšuvoje 1786 m. kovo 22 d. Lietuvių visuomenė jį yra pamiršusi, ir tik mano rūpesčiu Scrantone tapo įsteigta jo vardu lietuvių pašalpinė draugija."

Dr. Sliupas toliau davė šitokių biografinių žinių:

Pradžioje Lelewelis mokėsi tėvų Pijari vienuolyne Varšuvoje. Į Vilniaus universitetą įstojo 1804 m. ir mokėsi filosofijos. Klausė istorijos pamokų prof. Hussarzewskio, o kalbotyros pas prof. Grodecką. Tuojau susidomėjo Lietuvos istorija, nes 1808 m. išleido Vilniuje "Rzut oka na dawnosc Litewskich narodow" (Žvilgsnis į lietuviškų tautų senumą). Čia irto rusų istorijos pirmakūniui, vokietčiui Slozeriui, skelbusiam, esą apie gilios senovės lietuvių istorija nieko nežinanti. Po to Lelewelis buvo Vilniuje paskirtas senovės geografijos dėstytoju.

Vilnių 1810 m. apleidęs Lelewelis nuvyko į Lucką, kur savo laiku Vytautas Didysis buvo sušaukęs pirmąją Rytų Europos viršūnių konferenciją, pritariusią jį Lietuvos karaliumi vainikuoti. Po metų Lelewelis apsigyvena Varšuvoje, kur lenkai pavyduoliai atmetė jo kandidatūrą į Mokslo Draugų Draugiją. Sniadeckis jį pakvietė 1814 m. profesoriatui Vilniaus universitete. Čia išbuvo iki 1818 m., tada jį pakvietė į Varšuvą, kur išbuvo 3 metus. Į Vilnių grįžo 1821 m., bet turėjo grįžti į Varšuvą 1824 m., nes įsivėlė į slaptų studentiškių draugijų (Filarėtų ir Filomatų) veiklą, panašiai, kaip ir jo mokinys poetas Mickevičius. Varšuvoje išspausdino veikalą "Dzieje Polski". 1831 metų sukilime prieš caro priespaudą buvo švietimo ministeris ir turėjo bėgti į užsienį. Ilgiausiai gyveno Belgijos Briuselyje, kaip dr. Sliupas rašė; "bėdoje ir varguose, dažnai be duonos kąsnio."

Be meilės senovės Lietuvos istorijai, politiniu Lelewelio idealu buvo išlaisvinimas valstiečių iš dvarponių baudžiavos. Aple jį buvo straipsnis Aušroje (1886 m. p. 114—115). Paryžiuje 1839 m. išleido "Dzieje Litwy i Rusi aż do unii z Polską" (Lietuvos ir senovės Rusijos istorija iki unijos su Lenkija).

Poznanėje, 1851 — 1864 m. išėjo net 20 tomų jo "Polska dziej i rzecy jej" (Lenkija, darbai ir tikrovė).

Į senovės Lietuvos — Lenkijos — Vakarų Rusijos ir Ukrainos unijinę valstybę Lelewelis žiūrėjo ne kaip į lenkų tautos nuosavybę, bet politinio federalizmo kūną. Šį kūną ir Pilsudskis norėjo atgaivinti, bet endekai sukludė. Lietuvos Kunigaikštijos valdytą Vakarų Rusiją Lelewelis laikė skirtinga nuo Maskvos (Maskolijos) rusų tauta. Šias mintis dėstė ir vystė veikalė "Dzieje Litwy i Rusi". Įdomu, kad joms iš dalies pritaria Amerikoje gyvenęs rusas istorikas prof. Vernadsky, kuris 4-tame tome savo Yale universiteto leidžiamos Rusijos istorijos sako, kad Vakarų Rusijos istorija nėra Maskvos valstybės istorija, bet visos Rusijos (gudų ir ukrainiečių).

Dr. Sliupui, matyt, ypač patiko Lelewelio teigimas, kad Lenkijai laisvę iškovojo ne dvarponių luomas, bet valstiečiai. Lelewelis sakė: lenkams būtina "tautiškai atsinaujinti" (atgimti), kviečiant liaudį sukilti prieš rusus. Valstiečiams tautos atėitį patikėjo ir dr. J. Sliupas, savo lenkų kalba parašytoje brošiūrelėje New Yorke 1885 m. Jis sakė, kad Lietuva atgims ne kaip senovės didžioji kunigaikštija, bet kaip prasisiekusių valstiečių tauta etnografinėse ribose.

Dr. Sliupas savo straipsnį Laisvoje Mintyje baigė šūkiu: "Lietuviai, pažinkime savo praeities gerbtinus žmones!"

Iš Varšuvoje einančio savaitraščio Argumenty (birž. 4 d.) patiriame, kad Lodzės universitete lenkai suruošė dviejų dienų mokslo vyrų posėdžius Lelewelio mirties sukaktį paminėti ir jo darbams įvertinti. Sako, nagrinėta jo pažiūros istorijai, jo įtaka lenkų, rusų ir čekų istorikams, jo idėjos ir lenkų literatūroje apie jį sukurtas vaizdas. Sako, Vilniaus universitete irgi būta iškilmingo posėdžio, tik smulkmenų dar trūksta. Iškilmingiausią minėjimą, sakoma, suruošusi lenkų Mokslų Akademija Varšuvoje geg. 29 d. Čia skaityta referatai temomis: Lelewelis jo amžiaus istorijos moksluose, jo reikšmė geografijos mokslui, vaidmuo archeologiniams tyrinėjimams, numizmatikai, įnašas lenkų istorijai ir lenkų istorikų nuomonės apie Lelewelį. Referatai, sako, bus išspausdinti lenkų istorikų Kwartalnik Historyczny žurnale.

Jei turėtume dr. Sliupų, gal Amerikos lietuviai ir vėl būtų susilaukę savo spaudoje atitinkamų įvertinimų, kaip turėjome 50 metų sukaktį minint. Dabar turime dr. Tercijono paskaitą apie tai, kaip mūsų gerbiamiems gydytojams gera būtų, jei jų tarpe būtų daugiau Basanavičių, Kudirkų ir Šliupų. O poetas Aistis, rodos, Mickevičių lenkams padovanojo.

Mums

rašo:

Sunerimsti žmogus perskaitęs DRAUGE straipsnį, kuriame teigiama, kad "demokratinis pasaulis propagandos srityje yra visiškai naujokas". Tai tvirtina publicistas Pr. Dailidė.

Na, ir pagalvoji: reklama taip pat savotiška propaganda. O kas čia pasiekė "viršūnių", jei ne amerikiečiai? Juk čia protingam žmogui įkalbės idiotu esant. Taigi ne naujokai, o Britanijoje arba Prancūzijoje ar jau išmirė tie, kurie savo sugebėjimus priešpastatė Gobelso propagandos pašėlusiam sriautui? Ne, ne propagandos stoka, o baimės — tik baimės ir "pašalinų jėgų" perviršis užčiaupia burnas ty tarlamų drąsuolių. Aple tikrąją propagandą "neverta nei kalbėti, tik paprastais žodžiais paprasčiausią tikrovę atidengti, kad, pvz., Lietuva tapo rusiškai — sovietinio kolonializmo auka. O juk tokį

paprasčiausių tiesų begalės. Taigi, ne propagandos, bet, greičiausiai, protavimo atitinkamų kategorijų trūkumas pasireiškia mūsų politikų galvose. Siūlau sugretinti de Gaulle paskiausią notą Chruščiovui su atitinkama Kennedy nota — paaiškės ko trūksta. Kai kas užmiršo, kad jau letimoral (kaip anuomet hisai) vėl išplaukia "arenon". Pav., vėlonio Marshallo laikais pagarsėjęs savo machinacijomis Kinijos klausimais, prof. Letimore grįžo iš misijos Mongolijoje. Ir jei ne Čian Kai Seko pasiuntiniais, tai prez. Kennedy vėl būtų įklimpęs "bekeldamas" jo pirmtako tarlamai nustumdytą prestižą. Iš viso, jei ne Čian Kai Seko, de Gaulle bei Adenauerio kietomis rankomis laikomos vadelės, tai kaubojiškas arklukas sentai būtų įsipainiojęs į Nikitos spygliuotų vielų kilpas. Dar siūlytina Dailidės pasitikrinti Washingtono komunikatą, kur sakoma: "Iš propagandinio taško žiūrint, visa persvara vakariečių pusėje, ką vakariečiai dabar privalėtų pilnutinai išnauduoti". Be to, jei ir nori kai kas panaudoti propagandos priemones, kaip pvz., kariuomenės vadovybę, išleisdama atitinkamas brošiūras, tai dar spaustuvėje jų spausdinimas sustabdomas. Arba vėl, sustabdytam įplaukimui komunistinis propagandos (kasmet buvo konfiskuoja-

ma apie 15,000,000 kilogramų leidinių!), prez. Kennedy vėl atidarė visus šilūzus.

Nekvaršinkit skaitytojų galvų nesąmonėmis, ponai publicistai! Atsiminkite, kad Sovietų Sąjunga apima 21,000,000 kv. kilometrų. Jei į kiekvieną kv. kilometrą (tik) po vieną kareivį pastatyti, tai reikla... Kas tokį kariuomenės kiekį gali sudaryti ir nušūsti? Ypač kai tarp vakarų sąjungininkų yra begalės mažiau reikšmingų nesutarimų. O čia gi likiminiai klausimai turi būti išspręsti.

Tad kuo čia dėta propagandos stoka?
JONAS D. ČESNA
Chicago, Ill.

Mieli lietuviai:

Tauta, kuri negyvena savo didvyrių kultu ir kuri besąlyginiai negerbia savo tėvų dvasinių lobų, net savo žemėje gyvendama, negali išlikti gyva. Prūsas Jurgis Mikšas Aušros I numeryje pareiškė: "kas krikščionims naujasis testamentas, tai mums, kaip lietuviams, šita giesmė Vytuolio rauda"... (Lietuvių Enc. I, 155 p.) Kaip žinoma, Kraševskio patrijotinės poemos apie mūsų tautinius didvyrius buvo sukėlę lietuviuose naują tautinės dvasios pakilimą. Turėdamas tai gavoje,

Nukelta į 5 psl.

Praeitą pirmadienį tragiškai miręs rašytojas Antanas Škėma (kairėje) šioje nuotraukoje matomas užkulisinėje konferencijoje su aktoriais Vitaliu Žukausku ir Rūta Lee Kilmonyte Vienybės deimantinio iškilnių metu praeitą pavasarį Brooklyn Academy of Music.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Rašytojui Antanui Škėmai tragiškai Zuvus, šią skausmo ir liūdesio valandą, reiškia nuoširdžių užuojautą žmonai Janinai ir toje pat nelaimėje sužeistai dukrai Kristinai

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGLJOS VALDYBA

MUMS RAŠO

Atkelta iš 4 psl.

parašiau "Senapilį", kuriame yra atvaizduotas mūsų tautinio didvyrio kovos dvasinis veržlumas pažinti tiesą ir dievų išmintį, žinoti kas yra aukštybėse ir kas yra jūros gelmėse. Bet kai jis susipažįsta su visomis šiomis paslaptimis ir sugrįžta prie seno tėvo į Trakų pilį, jis taria:

— Tėve, tik viena išmintis yra pasaulyje, tai tavo, kaip amžiai gilūs ir teisingi žodžiai. Tik viena teisybė yra mūsų padangėje, tai tavo sunkios kovos kardas. Tik viena dievybė yra dangaus berybėje, tai mūsų pilies šventovės aukuras, kur dega mūsų tautos dvasios negęstančios žarijos, prie kurių tu mane prisaikeidai ginti savo žemę ir mūsų senolių palikimą su šiuo kardu. Daugiau nieko nėra pasaulyje, tik kartūs dūmai, tušti pelai ir piktų minčių klampynė, į kurią pakliuvęs be savo tėvų dvasinės didybės ir savo žemės saujelės esi alkanas, ištroškęs ir leizgyvis... "Senapilį" yra maža žarija, kuri pustoma ir puoselėjama išaugtų į mūsų tautos didybės Ugnį ir išlaikytų mūsų būdingos tautos gyvybę. Jis yra parašytas tautosakos stiliumi.

Negalėdamas šios knygos išleisti, kreipiuosi prie visų lietuvių, pažįstamų ir draugų, kurių širdyje dar neužgęso motinos krūtinės pustomos žarijos, padėti atspausdinti šią knygą.

INŽ. R. AUKSTUOLIS
4 Elizabeth Ave.,
Springdale, Conn.

Kaip išz Anglijos danesza, taj wajna tures but ir be to neapsyejs, ba ant Rosyjos wysy danti grieže, už tál kad prie kožno kabynasy ir wysokes prowas laužo, ka ponistes Europoje pastanawijo.
Vienybė, 1886 m. rugsėjis 15 d.

VIENYBĖ, 1961 m. rugsėjo 15 d.

Pavergtųjų žodis "neutraliesiems"

Rugsėjo 12 Pavergtųjų Seimas pasiuntė bendro turinio telegramas Indonezijos prezidentui Sukarno ir Mali prezidentui Keita, kuriuose Belgrado Konferencijos pavesti intervenuoti "Prezidentą Kennedy, kad tartųsi su Chruščiovu.

Pavergtųjų Seimas konstatuoja, kad Belgrado Konferencija, nors skelbėsi neutralių, faktiškai neutralumo neparodė. Ji pasisakė tik prieš bebaigiantį nykti Vakarų kolonizmą, bet nutylėjo šių laikų vienintelį besiplečiantį sovietinį kolonizmą. Šioks konferencijos "neutralumas" 100 milijonų pavergtųjų Centro ir

Pavergtųjų Seimas konstatuoja, kad Belgrado Konferencija, nors skelbėsi neutralių, faktiškai neutralumo neparodė. Ji pasisakė tik prieš bebaigiantį nykti Vakarų kolonizmą, bet nutylėjo šių laikų vienintelį besiplečiantį sovietinį kolonizmą. Šioks konferencijos "neutralumas" 100 milijonų pavergtųjų Centro ir Rytų europiečių atžvilgiu ir atžvilgiu 95 milijonų pavergtųjų įvairių tautų žmonių pačioj Sov. Sąjungoj ir daugybės milijonų pavergtųjų Kinijoje, Tibete, Šiaurės Korėjoj, Šiaurės Vietname su tikru neutralumu nesiderina. Kaip nesiderina su neutralumu konferencijos atlaidumas Sov. Sąjungai dėl

atnaujintų atominių ginklų bandymų ir palankumas Kremliaus laikysenai Berlyne.

Pavergtųjų Seimas, tikėdamas, kad konferencijoje dalyvavusios valstybės tikrai nori išlaikyti savo nepriklausomybę, pareiškė tikjs, kad ateis laikas, kai šios valstybės suprasiančios, kad vienintelė grėsmė jų nepriklausomybei tėra Sov. Sąjungos užmačtos ir kad tada jos taip pat rikiuosios su visais sovietų pavergtais kraštais ir įsijungs į bendrąsias žmonių pastangas už tautų ir asmensteises. Tos telegramos tekstas buvo praneštas ir prezidentui Kennedy.

Tėvynę redaguos komisija

Mirus ilgamečiui TĖVYNĖS redaktoriui Leo Vasil, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis sukvietė SLA centro patalpose, New Yorke, šios organizacijos pareigūnų pasitarimą SLA spaudos organo redagavimo reikalui apsvaryti. Pasitarime dalyvavo prezidentas P. P. Dargis, viceprezidentas Stasys Gegužis, sekretorius p-ia Bronė Pivaronienė ir Švietimo Komisijos pirmininkas dr. P. Grigaitis. Vienbalsiai nutarta pavesti TĖVYNĖS redagavimą, iki sekančio SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimo, Redakcinei Komisijai tokio sąstato:

Antanas Sodaitis — pirmininkas, Juozas Petrėnas ir kun. Petras Dagys — nariai.

Čia pat įvykusiame pasikalbėjime su Redakcinės Komisijos pirmininku ir nariais jie kiekvienas pradžioje glaudžiai bendradarbiauti savo tarpe ir su Pildomąja Taryba bei Administracija ir vesti TĖVYNĖ tradiciniu Susivienijimo principu — liberalizmo ir demokratijos — dvasioje; laikytis ištikimybės šios šalies valdžiai ir įstatymams; ginti teisėtus lietuvių tautos reikalus ir remti jos pastangas atgauti laisvę, kooperuojant su Amerikos Lietuvių Taryba, kuri vadovauja šioje šalyje

lyje lietuvių pastangoms dėl Lietuvos išlaisvinimo ir Nepriklausomos Demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymo, ir kurioje SLA turi oficialią atstovybę.

Skelbdamas šiuos nutarimus, prezidentas Povilas P. Dargis, SLA Pildomosios Tarybos vardu, reiškia viltį, kad mūsų organizacijos nariai, kuopos ir apskritys padės naujai TĖVYNĖS Redakcijai jos atsakomingsose pareigose korespondencijomis, straipsniais ir naudingais patarimais.

Povilas P. Dargis, Prez.
Bronė Pivaronas, Sekr.

IŠ PO MANO BALANOS

Morkus

Tęsinys

Nusiplepėjęt nuo koto, suriko Petruka. Petruka, dar tik pražydusi moteris. Ir, rodos, maloni, draugiška, geros širdies mamytė. Bet, neduok Dieve, jei jai kas po ranka pasipynė! Tada per savo mintuvus paleisdavo žodžius ir saknius iki tol negirdėtus ir žodyne nesužymėtus.

Tik paklauskit, jūs beprotės! Jei perki karvę ar arklį, nežiūri į uodegą, bet į dantis. Karvė, kad ir be uodegos o gerai dantimis, duos pieno kaip lietaus. Arklys, su gražiausia uodega o be dantų, — nevertas nei ožio. Ar ne? Kiaušinis, kad ir su geriausia pūčka, o su buku smaigaliu, mažai kam vertas. Kitaip tarus, nežitūrėk kiaušiniui po uodegą, o tik į smaigalį. Jei dar jums neaišku, parodykit man jūsų vištų kiaušinius pakalinti. Žitūrėk, Klimiene, tavo raibukės kiaušinis bukas, kaip užpentis, ir skamba, kaip netaukuotos gudo ratas. O tavo pilkutės smaigalis, Agota, nukrypęs į šalį, kaip Iokaus nosis, ir girgždą, kaip daržinės durys. O štai ve, dabar paklauskit mano raudonukės! Skamba, kaip Aniškio dzvanas! Žodžiu, šis kiaušinis yra mano. Jei netikit, pasikalinkit pačios arba pasiklauskit savo vištų. Petruka laimėjo. Jau vien dėl to, kad kitos kaiminkėlės dantų neturėjo.

Už tatgi ir sakydavo: Su Petruka nesuserėsi.

Gaidys taip pat nemažesnę klausimą iškišdavo. Visų pirma, gaidys tik vienas. Reiškia, viena mamytė parūpina gaidį, o kitos dvi jį lesina. Klimienės vyras mokėdavo iš svirno parnešti grūdų paslėpęs klumpėse, vyžose, kadokuose. Iškratydavo geroką saują. Klimienė tais grūdais lesindavo savo višteles; gaidys, kaip svečias, irgi paragauti gaudavo. Tatgi, iš netyčių, jis vis labiau linko prie jos vištelių. Agota, iš neapykantos, sau plaukus raudavo. Kad aš taip sveika bučiau, sakydavo, tam gaidžiui sprandą nusuksiu! Jis į mano vištas jau nė nežiūri... Petruka, kantrybės netekusi, kaip audra, kažergą iškėlus, suriko! O jūs, senos beprotės! Ar jūs rokuojat, kad

mano gaidys, tai jūsų žentas. Ne! Jis visom vištom lygus. Geriau pasiklauskite, kaip jis užgieda — nei Udrijos Kamaitis geriau negali...

Daukantas pasakoja, kad stiklą į Lietuvą atnešęs ir statybą su langais pradėjęs Vytautas. Prieš tai užteko žandynės. Ne tik be langų, bet ir be kamino. Nuodien, rodos, tik neišmanėlis taip galvoti galėtų. Anuomet taip būta. Dar ir man teko tokios statybos matyti. Bet apie tai vėliau.

Mano gimtinės pastogėje buvo tik vienas mažytis langutis. Net ir vasaros metu neką daug jis reiškė, o žiemos šalčių tarpe visiškai nujakdavo. Palįsdavo po kelių sprindžių ledo pluta. Panorėjus lauką pamatyti, reikėdavo visų pirmą sniegą nušildyti. Reiškė: lange atsiverti kitą langutį. Šią pareigą su mielu noru įveikdavo mano geroji mamytė. Ir tai ve dėl ko.

Po pat langų buvo mėšlynas. Vieta viso to, kas jau net vargingiausio dvaroko gyvenime nepakenčiama. Sąšlavos, prarūgęs maistas, mėšlas, nugaišę gyvūnai ir kitos nepakenčiamos išmatos. Vaizdas nekoks. Betgi man, mažam vaikui, tai buvo tikras įvairumo reginys. Suprantama, žiemos laiku.

Mažas apšalusiam lange plyšelis man reiškė tiek, kiek Pisos katedros gyvoji lempa Galilėjui. Iš po gyvos lempos šešėlio ir su pirmu žiūronu prie akies Galilėjus parodė žmonijai visai naują pasaulį, iki tol nematytą. Dabar Galilėjaus pasaulis jau ne naujiena. Kas tik panori, žiūri. Bet kas iš to? Ne visi žiūri tai, ką matė Galilėjus. Mat ir akys nevienai mat.

Kasparaučyznos žiemos būdavo ilgos, šaltos ir gilios. Gal būt dėl to, kad tarpe ežero ir miško. Keiliolikos pėdų vėputiniai nebuvo naujiena. Sniegui viską apžiojus, ypač girios paukščiams užstodavo badas. Alkio spiriami, skverbdavosi prie namų. O kadangi vietos mėšlynas visados būdavo atviras, — laukų gyventojų čia laukė tikras išganymas. O man — gyva paukščių puota.

Bus daugiau

KELIAIS MĄSTAIS MATUOSIMĖ?

Edvardas Sulaitis

Viena eskimų grupė, gyvenanti Kanados šiaurėje, tiki, jog yra visiškai tvarkoje vogti nuo žmonių, kurie nėra tos pačios genties.

Pasakytume, kad tai yra labai primitivus galvojimas. Bet, iš kitos pusės, jis yra labai praktiškas. O kas gi nenori būti praktišku? Tą jausmą turi nevien tik eskimai; jį turėjo ir senovės lietuviai, šis jausmas išliko gyvas ir daugelio šių dienų lietuvių širdyse. Ypač, gyvenant "praktiškoje" Amerikoje, minimas jausmas dar labiau sustiprėjo.

Jau šiek tiek anksčiau mes buvome užsiminę apie "išrinktąją" lietuvių grupę, kuri turi labai daug tų eskimiškų tendencijų. Jai kitus žmones apvogti (morale prasme) yra tik vieni juokai, ji galima sakyti, tik tuo ir minta. Jiems kitus šmeižti, primesti nebūtus dalykus, juos laikyti be balso yra malonumas ir kasdienybė.

Nesistebėtume, jei jie tuos pačius principus naudotų visiems, įskaitant ir savo grupės žmones. Bet ne. Savieji neliečiami, o tik už jos ribų stovintieji.

Pasiskaitykime daugumą mūsų laikraščių, kuriuos, kaip taisyklė, leidžia ar stiprų toną duoda mūsų partijos. Ir ką gi ten pamatysime? O gi daugumoje vienašališką liniją. Gal būt ten su žiburiu reikėtų įieškoti pasisakymų prieš tą laikraštį leidžiančią partiją, grupę, jos žmones ar panašiai. Gal būt niekada kai kuriuose laikraščiuose nėra tilpę pasisakymų (nors ir laiško forma) prieš laikraščio redaktorių, jų minčių pataisų ir t. t.

Galimas daiktas, sakysite, jog specifinė partija, jos žmonės, redaktoriai yra neklaidingi. Bet čia tuoj pat reikėtų suabejoti, nes tame laikraštyje yra stipriai kritikuojami kitos grupės žmonės kito laikraščio redaktoriai. Pažiūrėję į kritikuojamos partijos laikraštį pamatysime priešingą vaizdą: čia gana kietai pasisakoma prieš aną leidinį, kuris pilnai tikėjo ir didžiavosi savo "nekaltybe". Ir taip sukasi ratas, lyg didelėje karuselėje ir čia dideli žmonės, apsižergę medinius arkliukus, galvoja, kad jie raketa į mėnulį lekia.

Nemanau, kad iš visų amerikoniškų pavyzdžių mums reikėtų mokytis ir juos imtis giliai į širdį. Bet grupinės, laikraštinės ar kitokios savikritikos plotmėje, mums iš jų daug galima pasimokyti. Paimkime prezidentines kampanijas, kurios yra vienos iš didžiausiųjų įvykių Amerikos politiniame gyvenime keturių metų laikotarpyje. Gal nustebsimė, bet atsivertę "republikonišką" laikraštį, mes matysime, kad jis vienodai vietos skiria republikonams bei demokratams ir gana objektyviai aprašo abiejų partijų kandidatus. Tas pats yra ir laiškų skyriuje, kur maždaug tiek pat pasisakymų yra už vieną ir už kitą kandidatą. Kitas dalykas yra vedamieji, kurie yra jau šališki ir tai, žinoma, yra visai tvarkoje.

Bet daugumoje mūsų spaudos vaizdas yra kitoks ir čia šališkumas prasikiša beveik kiekviename straipsnyje, bet paprastame reportaže. Dažniausia tas atliekama su tam tikra tendencija, norint specialiai ką nors žmonėms įpiršti, neduodant jam faktų ir vaizdų iš abiejų pusių, o stengiantis juos maitinti jau sukramtyta medžiaga, lyg jie būtų nepajėgūs patys tai padaryti.

Tai, sakytume, savotiškas nesiskaičymas su jų sugebėjimų neįvertinimas. Gal tokia padėtis buvo pakenčiama šio krašto lietuvių spaudoje prieš 20 ar daugiau metų. Bet šiuo metu ji jau turėtų būti pakeista, nes skaitytojų sudėtis per tą laiką labai žymiai pasikeitė. Tas labai panašus į Vienybėje neseniai minėtą palyginimą su laikrodžiu, kuris jau seniai sustojo, bet vis dar žiūrėdamas laiko.

Bendrai, lietuviai, atrodo, nėra pajumų, reformų mėgėjai. Jie sėslūs žmonės ir nenori daug judėti. Kurį laiką mūsų laikraščiuose vykusios diskucijos tarp jaunųjų ir senųjų mums atrodė, jog atneš konkrečios naudos ir mūsų ateities perspektyvą šiek tiek pakreips. Bet ne. Jaunimas nebuvo suprashtas, jis buvo apvogtas (moraliska prasme) ir jo dauguma liko nuošalėje. Tie žmonės, kurie ilgas kalbas sakė prieš 50 metų, jas tebesako ir šiandien, tie, kurie vairavo lietuvišką veiklos vežimą prieš keletą dešimtmečių, jį bando tempti ir šiandien nors jų jėgos išseko ir darbo metodai pakito.

Neseniai Čikagoje iš vieno lietuvių laikraščio redakcijos buvo pensijon paleistas vienas redaktorius, sulaukęs jau gero krūvio metų. Tai normalus dalykas, nes gal dešimtys lietuvių kasdien dėl senatvės paleidžiami iš darbo šiame krašte ir niekas dėl to nesijaudina. Senatve lieka senatve. Bet auksčiau minėtu atveju buvo gerokai susijaudinta: renkami parašai po graudaus tono prašymu, reikalaujant tą žmogų palikti savo vietoje.

Tai irgi vienas iš lietuviškos sustingimo pavyzdžių. Aš gerbiu senus žmones ir juos, gink Dieve, niekam neleisčiau užgauti. Tačiau iš kitos pusės juk turime eiti kartu su gyvenimu ir turime bandyti žvelgti tikrovei į akis, o nesivaišyti per didelio jausmingumo, kas nėra labai sveikas reiškinys.

Kas gi mums yra svarbiau: savo asmeniškai reikalai, savo grupės interesai ar bendrieji lietuviški reikalai? Tai klausimai, į kuriuos turime atsaiyti, norėdami leisti į viešas diskusijas. Ar mes būsime tais eskimais, kurie vogsimė nuo kitų, bet jeigu kas nors mus norės apvogti - duosime per galvą? O gal mes išmoksime taisyti vienodą mąstą ir sau ir kitiems.

PALECKIS SUSIKIRTO SU SENATORIUM GORE

Sovietų parlamentary delegacijos pirmininkas Justas Paleckis šiomis dienomis Briuselyje įvykusioje tarpparlamentarinėje konferencijoje susikirto su Amerikos senatorium (demokratu iš Tennessee) Albert Gore. Ginčas įvyko ryšium su Paleckio pas-taba dėl "agresyvių sluoksnių" Vakarų Vokietijoje.

JUOZUI AUDĖNUI IR JO ŠEIMAI,
mylimai dukrai Juditai tragiškai mirus,

Šioje liūdesio ir skausmo valandoje,
reiškiu giliausios užuojautos jausmus,
kartu liudėdamas ir kentėdamas.

JUOZAS MIKUCKIS

Bičiuliui Juozui Audėnui ir šeimai,
dukrelei JUDITAI tragiškai žuvus,
gilaus skausmo valandoje
reiškiame užuojautą ir liūdimė kartu.

HENRIKAS, DOMA ir JURGIS BLAZAI

Žuvus Lietuvos valstybinio teatro aktoriui,
režisieriui, dramaturgui Antanui Škėmai,
jo žmonai Janinai ir dukrai Kristinai
skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

AKTORIAI:
Juozas Palubinskas ir Vitalis Žukauskas
su šeimomis.

Š. m. rugsėjo 11 dieną, tragiškai mirus

A. A. JUDITAI AUDĖNAITEI

Jos tėveliams Juozui ir Klarai Audėnams
ir jos sesutei Daivai, gilaus liūdesio
prislėgtiems, reiškiame nuoširdžiausią
užuojautą ir kartu liūdimė.

A. B. ir V. SVALBONAI
A. NASTOPKIENE

Antanui Škėmai tragiškai žuvus,
jo šeimai gilią užuojautą reiškia
ir kartu liūdi

J. JUKNEVIČIENE
J. VENCLAVIČIENE

Janinai Škėmienei ir dukrai Kristinai
ANTANUI ŠKĖMAI TRAGIŠKAI ŽUVUS,

žmonai Janinai Škėmienei
ir dukrai Kristinai

nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

OSMOLSKIAI

JUOZUI AUDĖNUI IR ŠEIMAI,
J. ŠKĖMIENEI IR DUKTERIAI,

tragiškai netekus savo mylimųjų,
reiškiame giliausią užuojautą.

ANTANAS GUSTAITIS
STASYS SANTVARAS

VIRŠUJE: Dalis publikos praeitą sekmadienį Rahway, N. J. įvykusiame Lietuvos Atsiminimų radijo piknike.

KAIRĖJE: Miss Lithuania, kuri specialiai iš Chicago buvo atskridusi apvainikuoti Lietuvos Atsiminimų radijo programos išrinkta karalaitę, stovi su A. Kačanausku, M. Šalinskiene ir Jokūbu Stuku.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

Naujų pastatų atidarymas Kearny, N. J.

Kearny, N. J. — Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras savo pastatų perdirbimą ir patobūlinimą jau užbaigė. Darbai buvo pradėti ankstyvą pavasarį, bet dėl įvairių priežasčių užsitęsė ligi šiol. Dabar, rugsėjo 17, sekmadienį, bus iškilmingas šių pastatų atidarymas, dalyvaujant miesto galvai J. Healy ir kitiems valdžios bei organizacijų atstovams. Atidarymas įvyks 1 val. po pietų; viešas apžiūrėjimas tęsis ligi 4 val. vak.

Vietiniai ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti ir pasižiūrėti, ką Kearny lietu-

viai katalikai yra nuveikę, ko jie siekia ir bendrai, kaip jie tvarkosi.

Būsime pavaišinti ir supažindinti su visa mūsų pastatų aplinka, įrengimais, vedamą prekyba ir t. t.

Įėjimas nemokamas.

J. BELZA
Lietuvių Katalikų
Bendruomenės Centro
Kearny, N. J. Pirmininkas

P. VELEVAS
Pastatų Atidarymo Komisijos
Pirmininkas

PER ANKSTI PASIGYRĖ

Jungtinės Tautos, atrodo, bus per anksti pasigyrusios savo laimėjimais Katangoje. Prezidento Tšombės vadovaujama kariuomenė atkakliai priešinasi Jungtinių Tautų kariuomenės daliniams Elizabetville ir kitur. Tšombė pareiškė, kad jis pasiryžęs kariuoti "iki paskutinio kareivio ir paskutinės kulkos." Jungtinės Tautos, sakoma, siekiančios paliaubų su Katanaga, kurią stipriai remia ir kaimyninė Rodezija.

— Šią savaitę sovietai paleido naujo tipo raketą, kuri nusileido Pacifiko viduryje, apie 7,500 mylių nuo paleidimo vietos.

Antanui Škėmai, Jurgiui Jaks-Tyriui ir
Juditai Audėnaitei tragiškai mirus,
jų artimiesiems reiškiamo
nuoširdžių užuojautą.

VACYS STEPONIS

Juozui Audėnui, poniai ir dukrai Daivai,
tragiškai žuvus mielai dukrai ir sesutei
JUDITAI

nuoširdžiai užuojautą reiškia

MAKAUSKIŲ ŠEIMA

Brangiai Juditai Audėnaitei mirus,
giliame skausme pasilikusius,
Juozą, Olgą ir Daivą Audėnus,
nuoširdžiai užjaučia ir su jais kartu liudi
VAKSELIŲ ir TONŲ ŠEIMOS

Jurgio Jaks-Tyrio automobilis po nelaimės, įvykusios rugsėjo 11 d. Pensylvanijos vieškelyje, ties Reading, Pa.

New Era photo

Automobilio nelaimėje užmušti...

Laima Vasiliauskaitė, aktorė, kuri automobilio nelaimėje buvo sunkiai sužeista.

Atkelta iš 1 psl.

E. Jaks - Tyrienė pareiškė: "Aš norėčiau, kad mano sūnus būtų palaidotas su bažnytinėmis apeigomis..." Šis pasikalbėjimas su velionio motina Lietuvoje iš dalies nulėmė santarlečių - šviesiečių nusistatymą dėl savo nario laidojimo apeigų.

Antano Skėmos kūnas sudeginamas. Prie Juditos Audėnaitės karsto tam tikras religines apeigas atliko lietuvių protestantų parapijos klebonas kun. P. Dagys.

Visi trys žuvusieji buvo žinomi mūsų visuomenei. Ypač Antanas Skėma, kuris buvo ne tik įžymus rašytojas, bet taip pat aktorius ir režisieris. A. Skėma gimęs 1911m. Lodzėje. Tėvai buvo mokytojai, baigęs Kauno gimnaziją ir dramos studiją Kaune. Lietuvos valstybinio dramos teatro aktorius Kaune ir Vilniuje. Taip pat režisorius. Kaip rašytojas, pradėjo reikštis karo metu. Prieš 11 metų su žmona ir dukrele atvykęs į Ameriką, Antanas Skėma čia sukūrė keletą naujų beletristikos ir dramos veikalų. Buvo artimas Vienybės bendradarbis, keletą kartų dirbęs jos redakcijoje. Praeitą pavasarį Vienybės deimantinio jubilėjaus šventėje, kartu su Rūta Lee Kilmoneyte, kaip režisierius ir aktorius dalyvavo veikalė, kuriam paruošė tekstą. Šiame Santaros suvažiavime,

Romualdas Penikas, vos per planką išvengęs A. Skėmos likimo...

į kurį velionis norėjęs skristi, nes nemėgo automobiliu važiuoti, buvo paminėta Antano Skėmos teatralinės ir, apalmai, kūrybinės veiklos 25 metų sukaktis. Antanas Skėma buvo šakota ir ne eilinė kūrybinė asmenybė.

Jurgis Jaks - Tyrīs gimęs 1921 m. Kėdainiuose. Klipęs iš senos totorių giminės, kurio palikuonims, pagal šeimos tradiciją, buvę Vytauto pavesta pargabenti jam karūną. Baigęs Kėdainių gimnaziją ir Prekybos Institutą Šiauliuose. Vokietijoje, Tubingeno universitete, studijavęs ekonomiją ir ją baigęs diplomu. Buvęs VLIK'o narys. Į Ameriką atvykęs, kurį laiką dirbo fabrike, paskiausiu laiku - Blue Shield ofice, New Yorke.

Nelaimėje žuvusi Judita Audėnaitė, Juozo ir Klaros Audėnų jaunesnioji duktė, 18 m. amžiaus, gimusi Lietuvoje. Studentė, veikli skautė, santarietė ir New Yorke tautinių šokių grupės narė.

LITUANUS NUMERIS ČIURLIONIUI PAMINĖTI

Šiomis dienomis skaitytojams išsiuntinėjamas naujas LITUANUS numeris. Jis skirtas M. K. Čiurlionio paminėjimui, jo 50 m. mirties sukaktį minint. Pastebėtina, kad šiame leidinyje spausdinami beveik išimtinai kitataučių rašiniai; tai gyvai rodo Čiurlionio kūrybiškumo pripažinimą už mūsų bendruomenės ribų. Numerio vyr. redaktorium yra K. J. Čerkeliūnas, talkininkaujamas redakcinio kolektyvo ir A. Rannit.

Duktė su tėvu... Kristina Škėmaitė, prieš netekdama sąmonės, sakoma, mačiusi kaip jos tėvas dar mėginęs atsikelti...

Lietuvos Laisvės Komiteto nario Juozo Audėno šeimai didžio skausmo ištikimai dėl brangios dukrelės Juditos netikėtos mirties gilią užuojautą reiškia

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS

VLIK'o nariui Juozui Audėnui ir jo šeimai, gilaus skausmo paliestai dėl mylimos dukros Juditos tragiškos mirties, nuoširdžiai užjaučia ir liūdi

VLIK'o PREZIDIUMAS

Buvusiam VLIK'o nariui Jurgiui Jaks-Tyriui tragiškai žuvus, jo artimiausiems giminėms užjaučia ir liūdi

VLIK'o PREZIDIUMAS

TRAGIŠKAI ŽUVUS ANTANUI ŠKEMAI,

velionies šeimai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

SANTAROS - ŠVIESOS FEDERACIJA

TRAGIŠKAI ŽUVUS JUDITAI AUDĖNAITEI

velionės šeimai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

SANTAROS - ŠVIESOS FEDERACIJA

TRAGIŠKAI ŽUVUS JURGIUI JAKS-TYRIUI

velionies šeimai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

SANTAROS - ŠVIESOS FEDERACIJA

Tragiškai žuvus mūsų bendraminčiui ir draugui

JURGIUI JAKS-TYRIUI

jo motinai Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia

ŠVIESOS - SANTAROS FILISTERIŲ
New Yorke Skyriaus Valdyba

V. Gruzdzio nuotrauka

Dalis svečių dailininko J. Bagdono parodoje, Liberty Federal Savings patalpose, Philadelphijoje. Nuotraukoje, dalyvių tarpe, matomi: operos solistė J. Augalytė, Gruzdienė, Gudaitienė, Mošinskiai, Jurskis, Stikloriai ir kiti.

DAIL. J. BAGDONO PARODA PHILADELPHIJOJE

Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės valdyba suruošė dailininko Juozo Bagdono iš Washingtono meno parodą. Paroda buvo atidaryta rugpjūčio 25 d. Liberty Federal Savings and Loan Association patalpose. Į atidarymą susirinko nemažas vietos lietuvių būrys. Parodoje išstatyta 30 darbų. Vyrauja abstraktai. Parodą lankytojams padarė malonų įspūdį.

PASIKEITIMAI LITUANUS REDAKCIJOJE

Lituanus reakcijoje įvyko pasikeitimų. Alina Staknienė, keletą metų sėkmingai vadovavusi žurnalo redakciniam darbui, su pirmojo šių metų numerio išleidimu iš vyr. redaktorės pareigų pasitraukė. Kęstučio Čerkeliūno suredugotam Čiurlionio numeriu pasirodžius, redakcija keičiama į Chicago, kur jai vadovaus jaunimo tarpe plačiai žinomas Adomas Mickevičius, buvęs akademikų skautų žurnalo Mūsų Vytis redaktorius.

V. Gruzdzio nuotrauka

Inž. V. Mošinskis ir Gudaitienė žiūri į dailininko Juozo Bagdono kūrinius, Liberty Federal Savings patalpose, Philadelphijoje.

NEW YORKO LIETUVIŲ NAMŲ REIKALU

Vienybės 32 nr. P. Lisauskas pasigedo Lietuvių Namų iniciatorių, nors jis pats yra vienas iš N. Y. L. N. laikinojo komiteto narių.

Šiuo pareiškimu noriu atsakyti ne tiek P. Lisauskui, kuris visą reikalą nebogliau už mane žino, kiek supažindinti New Yorko lietuvių visuomenę, kad ji nebūtų klaidinama ir neigiamai nustatoma prieš N. Y. L. N. įsigijimo idėją.

Romui Keziui, L. N. reikalą spaudoje atgaivinus, ir New Yorko lietuvių 3-jų klubų valdybų nariams principiniai pritarus, buvo sušauktas Lietuvių Amerikos Piliečių Klube (LAPK) Brooklyne pasitarimas. Jame dalyvavo (kaip individai): iš Lietuvių Atletų Klubu (LAK): Gasiliūnas, Vakselis (pirm.) ir Vilpišauskas; LAPK: Vaitukaitis (pirm.), Šetikas ir Vaitaitis; Maspetho Lietuvių Piliečių Klubu (MLPK) — P. Lisauskas (pirm.). Taip pat — R. Kezys (Akademikas Skautas dalyvavęs, kaip individas) ir advokatas F. Aleksis.

Šiame posėdyje nusistatyta pirmiausia L. N. statybos ar įsigijimo idėją paskleisti minėtų klubų ir visuomenės tarpe ir gauti oficialius tų klubų (3) įgaliojimus aukščiau išvardintiems klubų valdybų nariams dalyvauti ir tartis N. Y. L. N. reikalais. Sudarytas laikinasis N. Y. L. N. komitetas.

Lietuvių Atletų Klubas savo visuotiniame — nepaprastame susirinkime (įvykusiame už 3 savaitių po minėto posėdžio) įgaliojo aukščiau minėtus savo atstovus tartis ir siekti šios idėjos įgyvendinimo bei įsteigė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopą. Taigi atliko daugiau, negu pirmajame komiteto posėdyje buvo nutarta.

Antrajame posėdyje — LAK patalpose, dalyvaujant Vakseliui (LAK), Vaitaičiui (LAPK), Keziui ir inž. Novickiui (ALIAS) buvo apsparstyti L. N. planų ir sąmatos metmenys.

Trečiajame posėdyje — Maspetho LPK patalpose, dalyvaujant visų klubų atstovams (p.p. Lisauskui, Vaitu-

kaičiui ir Vakseliui) ir inž. Novickiui, Keziui ir adv. Aleksui bei SLA atstovui kun. Dagui apsparstyti pinigų sukėlimo būdai. Tačiau ir po trečiojo posėdžio nei Brooklyno LAPK, nei Maspetho LPK atstovai neatvyko į posėdį su tų klubų oficialiais įgaliojimais, nors jau pirmajame posėdyje jie buvo pasižadėję tokius įgaliojimus gauti.

Iki šiol paskutiniame (ketvirtajame) posėdyje dalyvavo: (LAPK) Vaitukaitis, Šetikas, Vaitaitis; (LAK) Vakselis, Gasiliūnas; (SLA) kun. Dagys; (ALIAS) inž. Novickis. Nutarta sekančiam posėdžiui rinktis tik tada, kai:

1. Brooklyno LAP Klubas ir Maspetho LP Klubas bus pakvieta į savo pusmetinius susirinkimus (liepos mėn.) SLA atstovą, kad išsiaiškintų galimybes, kaip SLA galėtų perimti klubų įsipareigojimus savo narių atzviugiu;

2. Minėti abu klubai įgalios savo klubų atstovus kalbėti ir tartis tų klubų vardu.

A. A. ANTANUI ŠKEMAI TRAGIŠKAI ŽUVUS

dukterį Kristiną ir p. Škemiene užjaučiame, ir didžiajame praradime paliekame liudėti.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS
New Yorko Skyrius

Brangiajai kolegei

A. A. JUDITAI INDREI AUDENAITEI
tragiškai žuvus

sesutę Daivą ir tėvelius giliai užjaučiame
ir paliekame kartu liudėti.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS
New Yorko Skyrius

Tragiškai žuvus mielai Juditai Audenaitei, didžio skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos tėveliams ir sesutei Daivai.

NULIŪDĖ

New Yorko Tautinių Šokių Grupės nariai
ir vadovė Jadvyga Matulaitienė

Dėl rašytojo Antano Škėmos, visuomenės veikėjo Jurgio Jaks-Tyrio ir studentės Juditos Audėnaitės tragiškos mirties, užjaučia ir liūdi kartu su žuvusiųjų šeimomis bei artimaisiais,

LIETUVIŲ SPAUDOS KLUBO VALDYBA

Tragiškai žuvus rašytojui Antanui Škėmai, visuomenės veikėjui Jurgiui Jaks-Tyriui ir studentei Juditai Audėnaitei,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo
jų šeimoms bei artimiesiems.

JONAS ir ONA VALAIČIAI

Tragiškos Antano Škėmos mirties valandoje, giliai užuojautą poniai Janinai Škemienei ir dukteriai Kristinai reiškia

A. ELSKUS ir Ž. MIKŠYS

Visiems komiteto posėdžiams pirmininkavo A. Vakselis ir pirmiesiems trims sekretoriavo R. Kezys.

Iki šiol nei Brooklyno LAP Klubas, nei Maspetho LP Klubas neįvykdė nė vieno komiteto principinių nutarimų. Tokie įgaliojimai (str. 2) yra būtini, jei norima rimtai šiame reikale progresuoti.

Taigi, Laik. N. Y. L. N. Komitetas nekantriai laukia minėtų nutarimų įvykdymo.

ALEKSANDRAS VAKSELIS
Laik. N. Y. L. N. Komiteto Pirmininkas

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

J. Tyslavos, R. nuotrauka

Vienybėčių būrys Lietuvos Atsiminimų radijo piknike. Iš kairės stovi: Kulas, Valaitis, Kralikauskas, Žiugždienė, Paknis, Garolienė, Mašanauskas, Paknienė, Putinas, Garolis, Masandukas. Sėdi: Katilienė, Gudienė, Gudas, Trečiokienė, ir Trečiokas.

PASKUTINIS VASAROS PIKNIKAS

Jokūbo Stuko vadovaujamas Lietuvos Atsiminimų radijo programos 20 m. sukakties piknike, kuris įvyko praeitą sekmadienį Royal Gardens parke, Rahway, N. J., žmonių buvo apie 2,000. Turint mintį šių dienų piknikus mūsų apylinkėje, tai buvo didelis pasisekimas.

Iš jau pergyventų 30 dienų su 90 laipsnių karščio, pikniko diena, atrodė, buvo pati karščiausia. Brooklyno autobuse, kuris vyko į pikniką, praktiškai tiesiog maudėmes. Tokią karštą dieną žmonės iš pajūrio nuvilioti į gegužinę, nežiūrind kaip įdomią, tikrai sunkų. Bet nuviliotieji buvo patenkinti.

Kai prie vartų pamatėme tautiškaus rūbais pasipuošusias rūtietes, Algirdo Kačanausko vadovojamą Rūtos ansamblį, kuris savo dainas gražiai sutiko — atsigavome. Vėliau pievelėje ansamblis padainavo, Mitcho orkestrui palydint.

Po dainų programos vyko tautiniai šokiai ir gražuolės rinkimai. Pasipuošusi MISS LITHUANIA titulu, specialiai iš Chicago atvykusi, p-lė Genė Antanaitytė iškilmingai apvainikavo šios apylinkės čia pat išrinktą gražuolę p-lę Joaną Maželkaitę iš Brooklyno.

Šokių konteste dovanas laimėjo: už polkute filadelfiečiai Vladas Svėkla ir p-lė Agnes Timinskaitė; už tango-bostonietis Edmundas Rudis su filadelfiete Irena Sarasevičiute.

Už gražiausias gėles apdovanota ponia Almonienė iš Mattawan, N. J., o už didžiausią stalą brooklynietis, Be savų kalbėtojų, buvo ir kitataučių. New Jersey valstybės gubernatoriaus vardu lietuvius pasveikino valstybės išdinininkas John Kirvick. Jis ypač sveikino lietuvius už lietuviškų tradicijų palaikymą Amerikoje ir jaunimą už ėjimą savo tėvų pėdomis, tradicijas perduodant jaunosioms kartoms. Susižavėjęs lietuvių menu, linkėjo darbuotis ir toliau.

Milžiniškas parkas buvo pilnas automobilių iš: New Yorko, Penna., Mass, ir Conn. valstybių. Buvo ir iš Ill., Ohio, o Vytautas Blėlajus — net iš Colorado. Daug grupių buvo iš Bostono, Worcesterio, Brocktono, Waterbury, Stamfordo, ir kitų vietovių.

Autobusų buvo 4. Brooklyno autobusui organizuoti daugiausia pasidarbavo p. Šalinskienė; Bronx, N. Y. — Klubo pirm. Sartauskas ir Mar. Jasevicienė; Bayonne, N. J. — Elena Macelkienė; Paterson, N. J. — Simonas Jurksaitis ir Zalnierauskienė, (kuria 1927 m. teko susipažinti iš Lietuvos plaukiant George Washington laive).

Labai atsiprasome brooklyniečių, kurių dalies negalėjome sutalpinti į busą, ypač gaila p-nios Kazlauskienės grupės, taip gražiai piknikauti pasiruošusios. Jiems teko kitais būdais pikniką pasiekti, o kitiems likti "piknikauti" Brooklyno Pillečių Klube...

Piknike kun. L. Jankus, BALF reikalų vedėjas, manė sutiko tokiu sveikinimu: "Valaiti, anąkart barei, kad vadovaujančių įstalgų asmenų ir viršūnių nedalyvauja piknikuose su visuomene; matai,

klek dabar viršūnių!" Tikrai buvo daug.

Nemanau, kad lietuvių gyvenimo prieky esantiems asmenims nebūtų buvę malonu matyt minią, ypač jaunimą.

Malonu pasveikinti New Jersey lietuvius, sugebėjusius taip gražiai savo kaimynus priimti.

Taigi, dvidešimt pirmuosius radijo metus pradėdamas, Jokūbas Stukas davė progos gausiai lietuvių miniai gražiai pasišmonėti ir pasankyti.

JONAS VALAITIS

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIŠ KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Sioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N. Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokiems pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

THE

Tel. TAylor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Tarybineje spaudoje

Kodėl nuolaidžiauama degtindariui?

Mes važiuojame į Riešės kaimą ne romantikos traukiami, o susirūpinę, iš šio kaimo buvo gauta žinia, kad vienas pilielis du kartus per savaitę varo namine, ir niekas nedrįsta jo sudrausti.

... Apie pusę dvylikos vakaro atveriamė Caplinskio daržinės duris. Nuo kampe besikūrenančio židinio atsoksta dvi figūros. Tai pats Caplinskis ir jo žmona Veronika.

— Ką veikiate?
— Sildome vandenį praustis, — nuskamba šeimininkų atsakymas.

Apžiūrime daržinę ir randame paruoštus tokius „tualeto“ reikmenis: geležinį katilą su vamzdžiu, antrą katilą, peršvinkusį brogos likučiais, filtrą „gatavai produkcijai“ košti, įvairius indus su būdingu visai sodybai kvapu ir vamzdeliais.

Tvarte surandame paslėptą puoduką su namine.

— Ką jūs! Pirkau iš nepažįstamos moters 3 litrus Veronikos vardo deino. Kas čia blogo?

Taišinas! B. Caplinskis meistriškai, bet protokoliškai vis dėlto surašė. Liepiame degtindariui sudaužyti savo katilus ir bidonus — daužo labai pa-

klusniai, net kaimas nuo skambesio pabunda. Bet dar lieka nesunaikinta kita aparato dalis — jį degtindaris kažkur giliai paslėpė. Štai kodėl šį vakarą jis kalba su mumis lyg nekaltas avinėlis.

Išeiname iš Caplinskio sodybos ge-

rokai susimąstę. Štai, sutrukdėme degtindariui reikalą mes, iš toliau atvažiuojant žmonės. Bet kodėl gi Caplinskis nekludavo vietos gyventojai, kurie kenčia nuo jo „produkcijos“?

Caplinskis ir jo kompanija, atrodo, prigašina kaimynus „laikyti liežuvių už dantų“. O ką veikia N. Verkių popieriaus fabriko draugininkai, kurių yra 15? Nors žmonė yra vos už kelių šimtų metrų nuo Caplinskio namų, dejas, draugininkai nė karto neužsako patikrinti, kas per ugnelę žybcioja naktimis jo daržinėje. Per-

šasi mintis, kad Riešės kaimas visiškai nuleido rankas prieš šį, anot jų, „baisų“ žmogų? Tiesa, Caplinskis — tamsi asmenybė. Jis yra išmestas iš Verkių popieriaus fabriko už girtavimą, sėdėjęs kalėjime už vagystę. Caplinskis terorizuoja 80 metų amžiaus senutę V. Aleksiejūnienę — savo žmonos motiną, stengiasi atimti iš jos menką lūšnelę. Didžiausi Caplinskio priešai yra tie kaimynai, kurie iš geros širdies padeda jo ligotai, susenusiai ir užguitai uošvei. Iš visur, kur įmanoma, jis gabena į savo „dvarą“ maišus miltų — žaliavą naminei. Tam reikalui jis turi gražiai atšertą arkli.

Caplinskio sodyba kaskart vis turtėja. Šiandien jo dviejuose tvartuose penimos keturios kiaulės (brogos joms nestinga), gyvenamajame name — du erdvūs butai, apstatyti taip, kad daugelis galėtų pavydėti. Turtingai, socialiai gyvena degtindaris.

Visai neseniai B. Caplinskis dėl vi-

so ko įsidarbino, tačiau namine ir toliau tebevaro.

Ar neatėjo laikas vieną kartą jį sudrausti? Žmonės pagrįstai piktnašai, kodėl nuolaidžiauama degtindariui.

J. JUKNEVIČIUS,
K. RAKAUSKAS

TIESA

1961 m. rugpjūčio 25 d.

MIRĖ ČEPRECKIENĖS MOTINA

Pereita šeštadienį mirė Lilija Pranckevičienė, gyvenusi pas dukterį Marijoną Čepreckienę. Velionė buvo apie 80 metų palaidota iš M. Bujaus koplyčios, iš Sv. Trejybės bažnyčios, į Sv. Kryžiaus kapines, Arlington, N. J.

Paliko dvi dukras, Mariją Čepreckienę, iš Union, N. J., ir Josephine Mažeikienę, iš Mountainside, N. J. Velionė priklausė prie daugelio vietos draugijų ir buvo veikli jų tarpe.

D.

Marija Šumskienė, apie 50 m. amžiaus, mirė praeitą šeštadienį Great Neck, L. I. Mirusios kūnas išvežamas į Austriją, kur yra palaidotas jos vyras, buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas Šumskis.

DAILININKO PAUTENIAUS DARBŲ PARODA

Waterbury, Conn. — Ši savaitgalį ivyksta dail. J. Pautieniaus meno kūrinių paroda. Paroda atidaroma šeštadienį, 4 v. p. p. Lankymo valandos šeštadienį nuo atidarymo iki 9 v. v. Sekmadienį nuo 9 v. r. iki 8 v. v.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.)

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografi, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bei kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIrginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis. Prekes siunčiame ir per paštą.

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Alg. Mackus, MARGUČIO redaktorius su žmona, dr. J. Valaitis ir dr. G. Gedvila buvo atvykę iš Chicagos dalyvauti Škėmos, Jaks-Tyrlio ir Audėnaitės laidotuvėse.

Primenama, kad Malronio mokykla mokslo metus pradės rugsėjo 16, 9 v. r. Tą dieną priešpiečių mokykloje nebus.

V. Žukauskas skrenda į Chicago, kur šią savaitę įvyksta jo pusbrolio Algio Žukausko jungtuvės su Eugenija Mickevičiūte.

Jokūbas Stukas išrinktas New Jersey Lietuvių Demokratų Klubo pirmininku.

Dr. J. K. Valiūnas, Neries bendrovės direktorius, su šeima, praleidęs vasaros atostogas Cape Cod, Mass., grįžo į namus.

Pranas Botyrius, jaunas dailininkas, šiuo metu turi išstatęs savo kūrinius neseniai atidarytoje meno galerijoje, esančioje Festival Restaurant patalpose, 40 E. 26th St., New York. Dail. Botyriaus darbų paroda bus atdara visą mėnesį. Galerijoje taip pat yra ir dail. V. Kasulio darbai.

P. Dargis, St. Gegužis ir dr. P. Grigaitis buvo atvykę dalyvauti Tėvynės redaktoriaus L. Vasil-Vasiliausko laidotuvėse, kurios įvyko praeitą pirmadienį. Laidojo J. Garšva.

Veronika Jomantienė, ilgametė Vienybės skaitytoja, praleidusi vasaros atostogas Augusta, Maine, šią savaitę grįžta į New Yorką.

Al. Lincevičius, Brooklynietis Kazės Povilonienės pusbrolis, buvo atvykęs iš Clevelando aplankyti gimines, draugus ir pažįstamus.

Moterų Vienybės socialis susirinkimas bus antradienį, rugsėjo 19, 8 v. v. Arūnų namuose, 86-04 94th St., Woodhaven, N. Y. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

F. Kulbokienė-Kulber, M. Šalinskienė, E. Andriušienė, A. Petrash, J. Briedienė, T. Klimienė perrinktos toms pačioms pareigoms Moterų Vienybės valdyboje.

Ona Gudtėnė, iš West Orange, N. J., anksčiau apie mėnesį laiko išgulėjusi ligoninėje, praeitą pirmadienį vėl grįžo Orange Memorial ligoninėje, kur bus tikrinama jos sveikata.

LITERATŪROS VAKARAS

Rugsėjo 23 d., kitą šeštadienį, 6 val. vak. Liet. Piliečių Klubo salėje Brooklyne savo kūrinius skaitys rašytojai: Audronė — O. Balčiūnienė, K. Grigaitytė, P. Jurkus, R. Kistellius, Pr. Naujokaitis, A. Tyruolis — Sešplaukis, J. Tysliava, L. Žitkevičius.

Vakarą ruošia Liet. Bendruomenės New Yorko Apygardos Valdyba atstovų suvažiavimo proga. Įėjimas nemokamas. Po programos šokiai. Visi nuoširdžiai kviečiami, ypač jaunimas. Atskirų kvietimų nebus siuntinėjama. Nepamirškite dienos ir valandos. Norintieji ten pat galės įsigyti knygų su autorių autografais.

Ramovėnų suvažiavimas

A. L. V. S. Ramovės New Yorko skyrius, spalio 28 d., Brooklyne, rengia JAV rytinio pakraščio Ramovės skyrių suvažiavimą.

Suvažiavimo tikslas paskatinti skyrių bendradarbiavimą ir pagyvinti Sąjungos veiklą.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas šiais metais įvyks lapkričio 25 d. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Minėjimą ruošia New Yorko ramovėnai.

MIRĖ

Suzana Kazlauskienė, vienybiečio Jurgio Kazlausko žmona, 67 m. amžiaus, mirė rugsėjo 11 d. Palaidota šį penktadienį. Laidojo J. Garšva. Paliko vyrą Jurgį, du sūnus ir dvi dukteris.

Pranas Dambrauskas, 66 m. amžiaus, 38 Scholes St., Brooklyne, mirė rugpiūčio 2 d. Palaidotas rugpiūčio 7 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios į šv. Jono kapines. Liko sūnus Silvestras. Laidojo S. Aromiskis.

Elena Sirgedienė, 53 m. amžiaus, 884 Hart St., Brooklyne, mirė rugpiūčio 3 d. Palaidota rugpiūčio 7 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios į šv. Jono kapines. Liko vyras Jurgis, dvi dukterys — viena Lietuvoje ir viena Rochester, N. Y. Laidojo S. Aromiskis.

Pro tautišku kostiumu aprengtos Juditos Audėnaitės karstą, pro gyvų gėlių vainikus, praeitą ketvirtadienio vakarą, tardami paskutinį sudie, ėjo ir ėjo žmonės.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

V. Sidzikauskas ir K. Bielinis reiškia užuojautą Audėnų šeimai, liūdinčiai prie tragiškai žuvusios dukters Juditos karsto. Sidzikauskas spaudžia ranką Juditos seseriai Daivai. Greta (kairėje) stovi C. Penikas, nelaimėje nukentėjusio brolis.

Pro uždengtus ir gyvomis gėlėmis papuoštus Antano Škėmos ir Jurgio Jaks-Tyrlio grabus Šalinsko laidojimo istaigoje, praeitą ketvirtadienio vakarą, praėjo daug žmonių. Kai kurie ju, norėdami tarti paskutinį sudie tragiškai žuvusiems savo draugams bei bendradarbiams, atvyko net iš Chicagos.

Rugsėjo 11 d. kelionės nelaimėje tragiškai žuvus trims New Yorko Lietuvių Bendruomenės nariams:

Pašytojui ir aktorui Antanui Škėmai,
Visuomenės veikėjui Jurgiui Jaks-Tyriui,
Aktyviai skautei - studentei Juditai Audėnaitai.

LB New Yorko Apygardos Valdyba liūdėdama kartu su žuvusiųjų giminėmis ir artimaisiais skelbia New Yorko lietuviams trijų dienų gėdulą, pradedant rugsėjo 13 d. 12 v. d. ir baigiant rugsėjo 16 d. 12 v. d. tuo būdu kviečia visus išreikšti savo gilias liūdesio ir užuojautos jausmus.

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA